

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 03566

VI AZOY DER LEMPERT HOT
BAKOMEN FLEKN OYF ZAYN
HOYT

Rudyard Kipling

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

רעדיארד קופלינג

ווי אזוי דער לעמפערט
האט פאקומען פלעקן אויף ¹⁴⁷
זיין הויט.

אובערנעוואַר

— פון —

סאניע קאנטאר

פארלאג

דאָס בוך

ביאליסטאק

1920

דרוקער: מ. ב. סירסקי ביאליסטאק

ווי אזוי דער לעמפערט האט באקומען פלעקן אויף זיין הויט.

אין יענע אוראלטע צייטן, חזן אלץ איז ניי
אין שנין געווען, האט דער לעמפערט געוואוינט אין
א געגנט, וואס האט געהייסן הויכלאנד.

ואלסט נישט געדרינקען, אז דאס איז געווען נישט
קיין טאל, נישט קיין וועלדל, נישט קיין וויערע לאַנקע
— דאס איז געווען א נאקעטער און שטיינדיקער געגנט,
צוגלייט פון דער זון.

א חוץ זאמד, פעלון פון זאמד-פארב און הייס-
לאך גראז, געלע, ווי זאמד, איז דאָרט גארנישט גע-
וואקסן.

געוואוינט האבן דארט א זשוראפע, א קוצו
(געשטרייפטע אנטילאפע) און פֿארשיידענע אנדערע

חיות. אלע זינגען זי פון קאפ ביו די פיס געווען
זאמדיק-געלבלאך-ברוין.

אבער מער פון אלע זאמדיק-געלבלאך-ברוין
איז געווען דער לעמפערס; לויט זיין פארב איז ער
ענלאך געווען צו א גרוי-געלער קאץ און האט זיך
אויף א האר ניט אויסגעמילט פון דער זאמדיק-
געלבלאך-ברוינגער פארב פון דעם הויכלאנד.

דאס איז געווען זייער שלעכט פאר דער זשי-
ראפע, זעברע אין אנדערע חיות, ווייל דער לעמפערס
פלעגט זיך באהאלטן אויסשליסלאך אויף די זאמדיק-
געלבלאך-ברוינגע שטייגער, אדער אויף א הייפל גראָו
און, ווען ס'פלעגט אנקומען א זשוראפע, זעברע, קי-
צו, אדער אן אנדערע חיה, פלעגט ער זי גלייך בא-
פאלן און אוועקנעמען ביי איר איר שפרינגנדיקעס
לעבן.

גלויב מיך, אזוי פלעגט ער טאן!

געוואוינט האט אויף דעם הויכלאנד אויך
א נענער (דאטאסט אויסשליסלאך א זאמדיק-געלב-
לאך-ברוינגער). ער איז געווען באוואוסט מיט א פיל

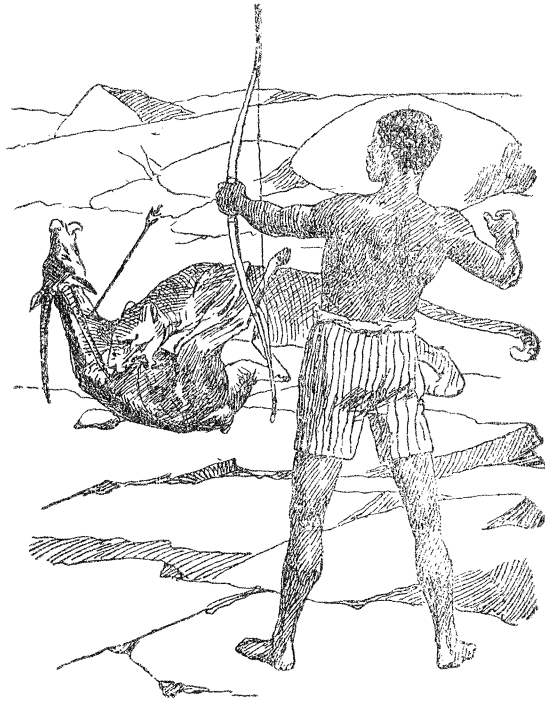
און בויגן און האט געלעבט אין גרויס פריינדשאפט
מיטן לעמפערט.

בידע פלעגן זיי אויפן געיעג ארויסגיין: דער
גענער, באוואפנט מיט זיין פיל און בויגן, דער
לעמפערט—בלויז מיט זייער ציין און געגל. בידע
צוזאמען האבן זיי אזוי געפרייניקט דן זשוראפע, זע-
ברע, קוצו און אנדערע חיות, אז יעדע האבן
שוין אליין ניט געוואוסט וואו אהין זיי האבן צו
שפרינגען.

גלויב מיר, זיי האבן דאס ניט געוואוסט!

נאך א לאנגער צייט (דן חיות האבן דאמאלסט,
גאט ווייס, ווי לאנג געלעבט), האבן זיי זיך אויס-
געלערנט אויסצומיידן אלצדינק, וואס האט געהאט
אויף א האר ענלאכקייט צו א לעמפערט אדער צו א
גענער. דערנאך האבן זיי אלע נאכגעפאלגט דער
זשוראפע, וואס האט געהאט דן ליטנסטע פיס און,
זינען אוועק פֿון דעם ה ו י כ ל א נ ד.

לאנגע, לאנגע טעג האבן זיי געבלאנדזשעט,
בזו זיי זינען אריין אין א גרויסן וואלד, וואס

איז פֿול געווען מיט בוימער, קוסמעס און געשטרין-
פטע, געפֿינטלמע, קרויכערדיקע, טאנצנדיקע שאטנס,
דארט האבן זיי זיך באהאלטן.

ס'איז ווידער אוועק א לאנגע צייט. צוליב
דעם שטענדיק באהאלטן זיך, האלב אין שאטן, האלב
אין זונען-שיין, ווי אויך צוליב די קרויכערדיקע, טאנצנ-
דיקע שאטנס, וואָס זיינען אויף זיי פֿון די בוימער
געפֿאלן—אזוי די זשיראפע געווארן אינגאנצן בא-
פלעקט, די זעברע באשטרייפֿט, קוצו און אנדערע
חיות האבן באקומען א טונקעלערע פֿארב און אויפֿן
רוקן—קליינע באזענלאכע, גרויע שטרייפעלאך, וואס
דערטאנען די הויט פֿון בוים.

און, פֿלעגסטו זיי אפֿילו דערשנאפֿן, הערן און
פֿילן, באמערקן פֿלעגסטו זיי דאך ניט קענען, אפֿילו
דאמאלסט, ווען די האסט שוין זיכער געוואוסט אויף
זעלכער זייט צו קוקן.

אזוי האבן זיי זיך אויסגעצחכנט געלעבט
צווישן די אויסשלוסלאך פֿלעקערדיק-פֿארביקע וואלד
שאטנס. דערזיילע האט דער לעמפֿערט מוטן נענער

זיך געיאָנט איבער דעם אויסשליסלאַך זאמרוק-
געבללאַך-ברוינגעס הויכלאנד, און האָבן זיך
געוואונדערט וואוהין עס זיצען אהינגעקומען זייערע
מיטאָגן, פרישמאקן און אונט-ברויטן.

פֿון גרויס הוננער האָבן זיי געגעסן מיין
שטשורעס, מאי-זשוקעס און האָבן קאליע געמאכט
דעם מאָגן.

דאמאָלסט האָבן זיי באגענגט דעם פאוויאָן
מומן הינערשן קאָפּ, דעם שטענדיק בילנדיקן פא-
וויאָן, די קלינסטע חיה אין גאנץ דרום-אפּריקע.
דער מאָג איז געווען זייער א הייסער און
דער לעספערט האָט זיך אָפּגערופּן צום פאוויאָן:

— „צו ווייסטו ניט אַמאָל, וואו עס איז
אָהונגעקומען אונזער גאַנצער רויב?“

און דער פאוויאָן האָט אַ פינטל געטאָן מיט
די אויגן—ער האָט געחאוסט.

דאמאָלסט האָט זיך אָפּגערופּן דער נעגער:
— „קענסטו אונז ניט ווייזן דעם אָרט, וואו

עם געפינט זיך די היגע פאונעז¹⁾

(די באדייטונג דערפון איז געווען די זעלבע)
דער נעגער אָבער האט ליב געהאט צו באנוצן לאג-
גע זאצן — ער איז דאך שוין געווען א דערוואק-
סענער!)

דער פאוויאן האָט א פֿינטל געמאן מיט די
אויגן—ער האט געוואוסט.

און דער פאוויאן האט געזאָגט:

— „אײער גאנצער רויב האט זיך איבערגע-
טראָגן אויף א צווייטן אָרט; אין ווילסטו, לעמפערט,
פאלגן מיין עצה, טויש איבער די פֿארב פון דיין
פעל, אויב דו קענסט עס נאָר באווייזן.“

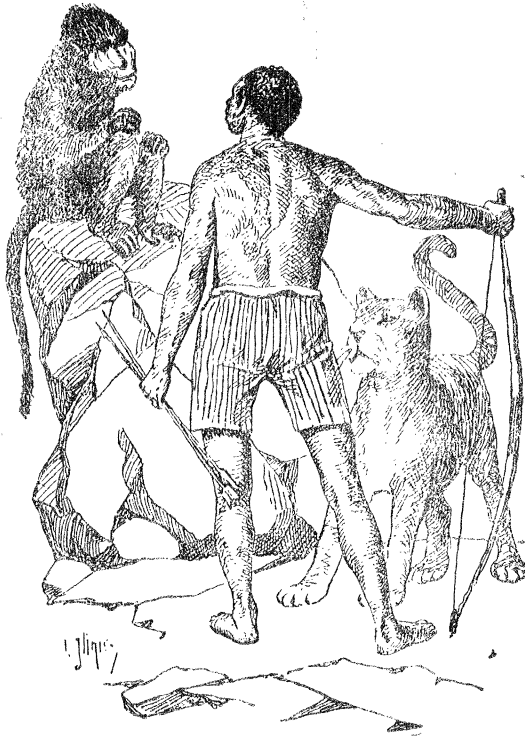
דער נעגער האט געענטפערט:

— „זײער פֿיין! פונדעסטוועגן וואָלט איך גע-
וואָלט וויסן, וואו איז אַהינגעקומען די היגע פאונעז!“

און דער פאוויאן האט זיך אָפגערופן:

— „די היגע פאונע האט זיך איבערגעטראָגן

(1) אלע חיות פון דער געגנט.

צו דער הונגער פלארע²), ווייל זי האָט זיך שוין גע-
נויטקט אין אַן אנדער לופט; און ווילסטו נענער
פאָלגן מיין עצה, טויש איבער דיין הויט, אויב דו
קענסט עס נאָר טאָן!"

דאָס האט שמארק פארוואונדערט דעם לעמ-
פערט מיטן נענער. זינען זיי אוועק אויפזוכן די הי-
גע פלאַרע

גאט ווייס, נאך וויפול צייט, האבן זיי דערזען
אַ גרויסן, הויך=שטאמוקן וואלד, וואס איז פול גע-
ווען מיט פוימער און מיט אויסשליסלאך פלעקעדיק-
פארביקע, שפרינגענדיקע, טאנצנדיקע און שווינדל-
דיקע שאטנס (רעד דאָס אויס זייער גיך און הויך,
וועסטו שוין אליין זען ווי שטארק שאטנדוק איז גע-
ווען דער וואלד).

— וואָס קען דאָס זיין? — האָט זיך אָפגערוּפן
דער לעמפערט. — ס'איז אינגאנצן פינסטער און
פֿינדעסטוועגן זעט מען דאָרט אזויפיל דראַבנע

(2) אלע פֿלאַנצן און געוויקסן פֿון א לאנד.

טאנצנדיקע ליכטעלאך?

— „כ'ווייס ניטו" — האָט געענטפֿערט דער
נעגער — „אָפֿשר אין דאָס די הונד פּלאַרע, איך פּיל
א זשוראפּע, איך הער א זשוראפּע, אָבער איך זע
זי ניט".

— „מאָדנע" — האָט געזאָגט דער לעמפּערט
— „מסתמא שטאמט עס דערפֿון, וואָס מיר זינען נאָך
ניט צוגעוויינט צו דער פינסטערניש. איך פּיל א
זעברע, און איך הער א זעברע, אָבער איך זע זי ניט".

— „ווארט א ווילע", — האָט זיך אָפּגערופּן
דער נעגער. — „מיר האָבן זיי לאנג ניט געזען, אָפֿשר
האָבן מיר פאר דער צייט פארגעסן, ווי זיי זען
אויס?"

— „וואָס רעדסטו דאָרטן?" — האָט געענטפֿערט
דער לעמפּערט. — „איך געדוונק זיי נאנגן גוט, בפרט
דעם מארך פון זייערע בלינדער, א זשוראפּע האלט
אן ערך פון זיבעצן איילן די ליינג און אין פון קאפּ
ביז די פּיס אויסשליסלאך געבלאך-גרוין".

— „הטו" — האָט זיך אָפּגערופּן דער נעגער

דורך די ציין, איינקוקנדיק זיך שארף אין די מאנצן-
דיקע, שפרינגענדיקע שאַטנס פון יענער וואלד-פלאַרע,
— „מיר זעען אויס אין די פינסטערע שאַטנס, ווי
ציטיקע פאנאנעס אין א רויך שמובל.“

— „צו אלדע גוט יאָר,“ האָט געזאָגט דער
לעמפערט, — „לאָמיר, ליבערשט, איבערוואַרטן ביז די
נאכט וועט צופאלן. א געיעג ביים טאָג-שיין איז,
בנאמנות, א חרפה!“

און ווי האָבן געוואַרט, און ווען ס'איז צוגע-
פאלן די נאכט, האָט דער לעמפערט באלד דער-
הערט, ווי עפעס שנאפט און טופעט, פונקט ווי א
זשיראפע.

די שטערנדלאך האָבן געפינקלט דורך די
צווייגן, ווי העלע פינסטעלאך. דער לעמפערט האָט א
שפּרונג געטאָן אין דער ריכטונג, פון וואַנען עס
האָט געשמאַטט דער גערויש — באלד האָט ער דער-
שנאפט דעם גערויך פון א זעברע און האָט דער-
שפּירט לעבן זיך עפעס ענלאכעס צו א זעברע. ער
האָט עס אומגעוואָרפן אייף דער ערד — און דאָס

האָט זיך געשלאָרערט, ווי אַ ועברע, אבער געווען
האָט ער עס נישט.

דערנאָך האָט ער געזאָגט:

— „באָרוואַק זיך, דו באַשעפּעניש אָן געש-
מאַלט! איך וועל אויך זיצן אויף דיין קאָפּ ביו באַ-
ניגען, ווייל מיט דיר טוט זיך עפעס אזוינס, וואָס
איך קען נישט באַגרייפן.“

פלוצלונג האָט ער דערהערט אַ שלידערעו און,
דער געגער האָט אַ געשרי געטאָן:

— „איך האָב אויך עפעס געכאַפּט, וואָס איך
זע נישט, דאָס שמעקט, ווי אַ זשיראַסע און שלידערט
זיך ווי אַ זשיראַפע, נאָר עס האָט נאָר נישט קיין
געשטאַלט.“

— „גלויב אים נישט!“— האָט געענטפערט דער
לעמפערט. — „זען זיך אים אויפן קאָפּ און וואַרט
ביז באַניגען. איך טו אויך דאָס ועלבע. דאָ זיינען
אלע באַשעפּענישן עפעס אָן אַ געשטאַלט.“

אזוי זיינען זיי געווען, נישט רירנדיק זיך פון
אַרט ביזן פּרי-מאָרגן. דאמאָלט האָט זיך אָפּגערוּפּן

דער לעמפערט:

— נו, גוטער ברודער, וואָס האָסטו עפּעס
אויף פּרישטיק?

דער נעגער האָט זיך אַ קראַץ געטאָן אין קאָפּ
און האָט געזאָגט:

— ווען דאָס וואָלט געווען אויסשליסלאַך
זאמדיק-געלבלאַך-ברוין פֿון קאָפּ ביו די פּיס, וואָלט
עס געווען אַ זשיראפּע; עס האָט אָבער ברוינע
פלעקן אויפן גאנצן קערפּער! און דו גוטער ברודער,
האָסטו עפּעס אַ גוטן פֿרישטיק?

דער לעמפערט האָט זיך אויך אַ קראַץ געטאָן
אין קאָפּ און האָט געזאָגט:

— ווען דאָס וואָלט געווען אויסשליסלאַך
זאמדיק-געלבלאַך-ברוין, וואָלט דאָס געווען אַ זעברע;
עס האָט אָבער אויפֿן גאנצן קערפּער שוואַרצע און
רוימע שטרייפֿן, וואָס האָסטו, צו אַלדע גוטע יאָר
געמאַכט פֿון זיך זעברע? וויסטו דען ניט, אז אין
הויכלאנד פֿלעג איך דיר באמערקן שוין פֿון
אַ מיל ווייט? דו האָסט דאָך גאָר ניט קיין גע-

שטאלט!

— „אמת ס'איז אזוי“, — האָט געענטפערט די
זעברע. — „דאָ איז דאָך אָבער ניט דער הויכ-
לאנד. צו דען זעסטו דאָס ניט אלליין?“

— „איצט זע איך“, — האָט געענטפערט דער
לעמפערט. — „נעכטן האָב איך דערפון ניט געוואוסט.
ווי אזוי טוסטו דאָס?“

— „דערלויבט אונז זיך אויפהויבן“, — האָט
געענטפערט די זעברע. — „און מיר וועלן איך ווייזן.“
ווי האָבן דערלויבט אויפהויבן זיך דער זעברע
און דער זשיראפע. די זעברע האָט זיך געשטעלט
הינטער א קליינעם דערנער-קוסט, דורך וועלכן עס
האָבן זיך אדורכגעריסן ווען-שמראלן, אַפּוואַרפנדיק
העלע, געשמייטע שאַטנס; די זשיראפע איז גע-
בליבן שטיין הינטער א פּאַר הויכע בוימער, וואָס
האָבן געוואָרפן קיילעכדיקע שאַטנס, פונקט ווי
פלעקן.

— „און איצט גיט אַ קוק!“, — האָבן אויסגערופן
די זעברע און די זשיראפע. — „דאָס ווערט געמאכט

אַט אזוי; אַננס, צוויי, דריי—און וואו איז אַינער
פּרִינטימאקס?

דער לעמפּערט האָט אויסגעגלאָצט אַ פּאַר
אויגן און דער נעגער אויך דאָס זעלבע—מען האָט
אַבי אין וואַלד, אויסער די געשטרייפּטע און גע-
פלעקטע שאַטנס, גאָר ניט געזען. קיין זכר איז ניט
געבליבן אין וואַלד פון דער זעברע מיט דער זשי-
דאָפע. זיי זאָגען רואַק אַזעק אין דעם שאַטנדיקן
וואַלד.

—„חיי! חיי!“—האָט זיך פֿאַנאָרערגעלאַכט
דער נעגער.—„דאָס איז אַ קינד, וועלכער איך בין אַ
גרויסער בעלן צו קענען, זאָלסט עס גוט געדויעקען
לעמפּערט! דו זעסט אויס אין דער פינסטער ווי
אַ שטיק זיף אויף אַ פּאַס מיט קיילן.“

—„האז האז!“—האָט אַ בריל געטאָן דער
לעמפּערט.—„זעסט, מסתמא, נישט שטאַרק נתפעל
זייען, אז דו וועסט דערהערן, אז דו זעסט אויס
אין דער פינסטער ווי אַ פֿלאַסטער זענעפט אויף אַ
זאק מיט קיילן.“

— „זייער פֿיין,“ האָט אים איבערזיגערט דער
נעגער. — „פון דעם אלץ וועט, אָבער קיין פֿרישטאק
ניט זיין, סײַ ווי סײַ איז דער נוסח פֿון דער גאנצער
געשעכטע אזא, אז מיר זיינען ניט צוגעפֿאסט צו
דער אומגענוגט. איך וועל פֿאָלגן די עצה פֿון
פֿאוויאן, ער האָט געזאָגט, איך זאל זיך איבער-
אנדערשן און, וועל איבערטוישן קען איך בלויז מיין
הויט, וועל איך דאָס טאקן טאָן.“

— „און ווי אזוי?“ האָט אים געפרעגט דער
לעמפערט זייער אויפגעקעגנט.

— „איך וועל זיך אָפֿפֿארבן מיט א שוואַרץ-
ברוינער פֿארב צוגעמישט מיט דער פֿורפֿור-רויטער
און א טראפעלע בלויזאבער. אזוי ארום וועל איך
זיך שפעטער קענען באהאלטן אין די היילן צווישן
די בוימער.“

באלד האט דער נעגער אנגעהויבן איבעראנג-
דערשן זיין הויט. דער לעמפערט איז געווארן נאך
מער אויפגעקעגנט, וועל ער האט נאך ניט געזען קיין
מענשן, וואס זאל ביים זיין הויט.

— „און וואס זאל איך איצט טאָן?“—האָט ער
געפרעגט דעם נעגער, ווען יענער האט שוין אפגע-
פארבט זיין קליינעם פֿינגער.

— „טו אויך אזוי, ווי ס'האט דיר געראטן
דער פאוויאן. ער האט דאך דיר געזאגט דו זאלסט
איבערבייטן דיין פארב.“

— „אבער וואס פֿארא פארב?“—האט געפ-
רעגט דער לעמפערט.

— „גאנץ נעוויס די פארב פון דיין פעל.“

— „אבער וואס קען דאס מיר העלפן?“

— „דערמאן זיך אָן דער ושיראפע,“—האָט
געזאָגט דער נעגער, — „אדער, ווען עס געפֿעלן דיר
בעסער שטרייפֿעלאַך דערמאן זיך אָן דער זעפרע.
זי איז זייער באַקוועם מיט זייערע פֿלעקן און פארבן.“

— „אוי-מ-מ-מ-מ-מ!“—האָט אַ מרוטש געטאָן
דער לעמפערט, — „איך וואָלט בשום אופן ניט געוואָלט
אויסזען ווי אַ זעברע.“

— „איך האָב נאָר ניט דאָגעגן,“—האָט זיך
אָפגערופֿן דער נעגער. — „אבער זי זיך מישב, איך

וואָלט זיך נישט געוואָלט יאָגן אן דיר, כ'ועל דאס
אבער מוזן טאן, ווען דו וועסט זיך איינשפארן אויס-
זען, ווי א זון-בלום אויף א פלויט, וואס איז בא-
שמירט מיט דזשענאכץ.

— „גו, וויל איך בעסער פלעקן“— האט געזאגט
דער לעמפערט— ווי זאלן אבער נישט זיין צו גראב
אין צו גרויס, איך וויל נישט בשום אופן אויס-
זען ווי א זשיראפעו!

— „איך וועל טאכן דינע פלעקן מיט די
שפיץ פינגער,“— האט געזאגט דער נענער— ס'איז
נאך געבליבן א סך פארב אויף מיין הויט. שמעל
זיך א הער!

דערנאך האט ער צוזאמענגעלעגט זיינע פינגער
פינגער (ער האט נאך געהאט גענוג פארב אויף זיין
גייער הויט). און ער האט כסדר געשמירט מיט
זיינע פינגער פינגער דעם לעמפערט. וואו נאר
ער האט זיך צוגערירט מיט זיינע שפיץ
פינגער—רארט זיינען געבליבן פינגער
קליינע שווארצע פינטעלאך, איבער לעבן דעם

צווייטן. וועסט זיי געוויס זען אויף יעדן לעמפערט.

פון צייט צו צייט פלעגן זיך די פונגער פון
נעגער אויסגליטשן—דאמאלסט זיינען די פלעקן גע-
ווארן עטוואס פארשמירט. ווען דו וועסט זיך גוט
צוקוקן צו א לעמפערט, וועסטו אלעמאל פאמערקן
פונף פלעקעלאך פון די פינף פונגער, וואס זיינען
געווען אינגעשמירט מיט דער פעטער פארב.

— „ווי שוין דו זעסט איצט אויס!“—האט
געזאגט דער נעגער. „קענסט איצט ליגן אויף דער
הולער ערד און דו וועסט אויסזען, ווי א שטיין.
קענסט אויך ליגן אויף בלעטער און אויסזען וועסטו
זיין א זונקענטראל, וואס שפונגלט זיך אָפּ דורך די
צווייגן—קענסט אויך ליגן אין מיטן וועג און וועסט
זיך גאר נישט אויסטוילן פון דער געגנט. זיי זיך גוט
מישט—מער קיין וואָרט נישט!“

— „אויב ס'איז טאקע אזוי באקוועם מיט
פלעקן?“—האָט געפרעגט דער לעמפערט— „פאר וואָס
זשע האָסטו זיך נישט געמאכט קיין פלעקן?“

— „ווייל א נעגער שטייט צו מער צום פנים

א שווארצע פארב. איצט, קום, לאַמיר פֿרובן זיך
אן עצה געבן מיט דער מאַראַם איינס צוויי דריי
וואו איז אַינער פֿרושטאק?

און זי זיינען אוועק ווידער אויפן געיעג און
האַבן געלעבט נליקלאַך און זאט איבער אלע, אלע
צייטן.

דערמיט ענדיקט זיך די מעשה.
דאָ און דאָרט, וועט מען געוויס שטעלן א
קשיה:

— „קען דען א נעגער טוישן זיין הויט און
קען א לעמפערט באקומען פלעקן?“

מיר דאכט זיך אָבער, אז א קלוגן וועט אזא
פֿראַגע ניט איינפֿאלן, אויב זי איז ניט איינגעפֿאלן
ניט דעם נעגער אין ניט דעם לעמפערט.

און איצט וועלן זיי געוויס אזעלכע נארטישע
פֿראַגעס ניט שטעלן: זיי זיינען פֿון זיך און פֿון זייער
פֿארב און פֿלעקן נאנץ צופֿרידן.

